

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan
van onze locatie aan de Faunuslaan
buitenschoolse opvang (bso)

2023

Inhoud:

Inhoudsopgave

1. LOCATIE IN BEELD.....	4
1.1 PEDAGOGISCH WERKPLAN VAN ONZE LOCATIE VOOR BUITENSCHOOLSE OPVANG (BSO)	4
1.2 INLEIDING.....	4
2. NUTTIGE INFORMATIE: VAN DAGINDELING TOT BASISGROEPEN.	5
2.1 ONZE LOCATIE.....	5
2.2 BASISGROEPEN.....	5
2.3 VASTE GEZICHTEN BIJ KLUPPLUZ	6
2.4 BEROEPSKRACHT-KINDRATIO (BKR)	6
2.5 GROEP 1: KLUPPLUZ FAUNUSLAAN.....	6
2.6 BEROEPSKRACHTEN IN OPLEIDING.....	7
2.7 DE ZORGCÖÖRDINATOR BIJ KLUPPLUZ	7
3. OPVOEDEN DOEN WE SAMEN.....	8
3.1 OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – MET OUDERS.....	8
3.1.1 Kennismaken en wennen	8
3.1.2 De mentor	8
3.1.3 Elkaar informeren	9
3.1.4 Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen	9
OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – DOOR GROEPSMANAGEMENT.	9
3.1.5 Gedifferentieerd werken	10
3.1.6 Beredeneerd werken	10
3.1.7 Teamwerk	10
3.1.8 Samen kinderen volgen.....	10
3.1.9 Naar een volgende groep	11
3.1.10 Signaleren van bijzonderheden.....	11
3.1.11 Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen	11
3.1.12 Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar	12
3.2 OPVOEDEN DOEN WE SAMEN – MET ANDERE ORGANISATIES.	13
3.2.1 Samenwerken met het onderwijs.....	13
3.2.2 Samenwerken met andere organisaties	13
3.3 IN EEN RIJKE UITDAGENDE OMGEVING.	15
3.3.1 Verschillende soorten bso's.....	15
3.3.2 Indeling van de ruimte	15
3.3.3 Inrichting van de hoeken en plekken	15
3.3.4 Geordend materiaal	15
3.3.5 Buitenruimte.....	16
3.3.6 Duidelijkheid voor ieder kind.....	16
4. MET RUIMTE VOOR INITIATIEF.	17
4.1 VRIJ SPEL EN UITNODIGENDE ACTIVITEITEN	17
4.2 DE OVERGANG VAN SCHOOL NAAR BSO.....	17

4.3	VAKANTIEOPVANG EN OPVANG OP SCHOOLVRIJE DAGEN	17
4.4	EEN BEGRIJPBARE DAGINDELING VOOR IEDER KIND.....	17
5.	ALTIJD IN DIALOOG.....	18
•	SENSITIEVE RESPONSIVITEIT	18
•	RESPECT VOOR AUTONOMIE	18
•	STRUCTUUR BIEDEN EN LEIDINGGEVEN	18
•	PRATEN EN UITLEGGEN	18
•	ONTWIKKELING STIMULEREN	18
•	BEGELEIDEN VAN ONDERLINGE INTERACTIES	18
5.1	SENSITIEVE RESPONSIVITEIT	18
5.2	RESPECT VOOR AUTONOMIE.....	18
5.3	STRUCTUUR BIEDEN EN LEIDINGGEVEN	19
5.4	PRATEN EN UITLEGGEN.....	19
5.5	ONTWIKKELING STIMULEREN	20
5.6	BEGELEIDEN VAN ONDERLINGE INTERACTIES.....	20
6.	OVERIGE PEDAGOGISCHE KWALITEITSEISEN.....	22
6.1	ACTIVITEITEN WAARBIJ DE BASISGROEP VERLATEN WORDT	22
6.2	EXTRA OPVANG AFNEMEN	22
6.3	MEERTALIGE BSO	23
6.4	INZET PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER/COACH.....	23
6.5	INZET PEDAGOGISCH COACH EN BELEIDSMEDEWERKER BIJ KLUPPLUZ.....	24
7.	BIJLAGE 1.....	25
8.	BIJLAGE 2	27

1. Locatie in beeld.

1.1 Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: KluppluZ Faunuslaan
Adres locatie: Faunuslaan 19 Eindhoven
Op onze locatie is de leidinggevende: Yolanda Puerto Valverde (Gebiedsmanager KluppluZ)
Zij krijgt leiding van: Naomi Martens-Ceron (Regiomanager KluppluZ)

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

1.2 Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [Ik ben in beeld](#)

2. Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

2.1 Onze locatie

Onze KluppluZ locatie aan de Faunuslaan biedt dagelijks buitenschoolse opvang aan maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar en is gevestigd in SBO de Petraschool. Wij maken gebruik van een lokaal dat is ingedeeld in diverse hoeken. Onze ruimte beschikt over een vide waardoor kinderen zowel boven als beneden kunnen spelen. Deze vide creëert vier hoeken. Boven een rustige leeshoek en een hoek die beschikt over verschillende spelmaterialen zoals Playmobil, beneden een themahoek/huishoek en een bouwhoek. Deze hoeken worden door middel van gordijnen en kasten afgeschermd van de omgeving zodat kinderen rustig en zo prikkelarm mogelijk kunnen spelen. Verder beschikt de ruimte over een knutselkast, spellenkast en een kast met verschillende materialen zoals sensopathisch materiaal en materiaal waarmee aan tafel gespeeld kan worden. Naast de groepsruimte hebben we bij KluppluZ Faunuslaan ook een 'chillruimte'. De kinderen kunnen hier spellen spelen op de Wii, tot rust komen op het stapelbed of een rustige activiteit uitvoeren aan tafel. Naast onze eigen ruimte en de chillruimte, wordt in de schoolvakanties en op studiedagen gebruikgemaakt van de gymzaal van de Petraschool. Wanneer het buiten regent of kinderen beweging nodig hebben wordt hier (onder toezicht van een pedagogisch professional) actief gebruik van gemaakt.

Op KluppluZ Faunuslaan wordt gewerkt met een planbord waarop kinderen zelfstandig hun dag mogen invullen. De pedagogisch professionals kijken actief naar de behoeften van de kinderen en ondersteunen kinderen met het invullen van hun dag. De pedagogisch professionals zetten tijdens deze ondersteuning in sommige gevallen hulpmiddelen, zoals een kieskaart in. Soms vult de pedagogisch professional, indien nodig, de activiteit van het kind in, omdat dit bij zowel het kind als de hele groep kan zorgen voor rust en structuur. De kinderen mogen altijd in overleg gaan over een geplande activiteit, zodat deze gewijzigd kan worden indien daar behoefte naar is. Vaste momenten die ingepland staan op het planbord zijn het fruitmoment in de ochtend, de lunch en het tussendoortje in de middag. Op deze momenten zit de groep samen aan tafel.

Op locatie Faunuslaan staan welbevinden en betrokkenheid centraal. Daarnaast vinden wij het stimuleren en bevorderen van zelfstandigheid en zelfredzaamheid erg belangrijk. We laten de kinderen dan ook zoveel mogelijk zelf dingen uitproberen en bieden ondersteuning waar nodig. Dit zorgt voor succeservaringen bij de kinderen en dit maakt dat de kinderen een hoog welbevinden en een hoge betrokkenheid ervaren bij de alledaagse activiteiten. Hierbij horen activiteiten zoals het zelfstandig snijden van het fruit of het zelfstandig klaarmaken van de lunch.

Wij zijn trots dat wij als pedagogisch professionals mogen bijdragen aan de ontwikkeling van de kinderen op welk gebied en op welk niveau dan ook. Ieder kind wordt gezien en gehoord en mag zichzelf zijn op onze locatie. Alle kinderen zijn welkom, ongeacht afkomst, sociaaleconomische positie, cultuur, geslacht of gender, eigen ontwikkeling van elk kind.

2.2 Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
KluppluZ Faunuslaan	4-13 jaar	12 kinderen

2.3 Vaste gezichten bij KluppluZ

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

2.4 Beroepskracht-kindratio (BKR)

KluppluZ is tijdens vakanties en studiedagen maximaal 9,5uur geopend.

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de dagopvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met minder pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

KluppluZ Faunuslaan is geopend van maandag t/m vrijdag met uitzondering van feestdagen.

Hieronder worden de openingstijden aangegeven:

- Maandag: 14.45 - 18.00
- Dinsdag: 14.45 - 18.00
- Woensdag: 12.15 - 18.00
- Donderdag: 14.45 - 18.00
- Vrijdag: 12.15 - 18.00

Voor KluppluZ geldt dat wij op studiedagen of schoolvakantie dagen ook hele dagen open zijn. Wij wijken dan niet af van de BKR omdat wij met 2 personen ingeroosterd staan of staan ingeroosterd met een achterwacht op de locatie. De BKR van de wet kinderopvang is ruimer dan het leidster kind ratio die wij hanteren i.v.m. de jeugdwet richtlijnen.

Tijdens vakantieperiode (dagen wanneer wij 9,5 uur open zijn) wijken wij mogelijk alleen af wanneer pedagogisch professionals pauze houden of wanneer er een incident of calamiteit voortdoet.

2.5 Groep 1: KluppluZ Faunuslaan

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van	Van 12:30 tot 14:00	Van
Dinsdag	Van	Van 12:30 tot 14:00	Van
Woensdag	Van	Van 12:30 tot 14:00	Van
Donderdag	Van	Van 12:30 tot 14:00	Van
Vrijdag	Van	Van 12:30 tot 14:00	Van

De uren waarop we in ieder geval niet afwijken van de BKR zijn:

14.00 – 18.00 uur (reguliere weken)

9.30 – 12.30 uur, 14.00 – 17.30 uur (vakantieweken)

''

Zo informeren we ouders over de afwijkingsregeling en wijzigingen daarop:

Ouders worden geïnformeerd via een nieuwbrief of het aanwezigheidsbord op de locatie.

2.6 Beroepskrachten in opleiding

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding op onze locatie. We hanteren het stagebeleid van Wij zijn JONG.

Stagiairs. Op onze locatie zijn vaak een of meer stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de stagiairs toe. Elke stagiaire heeft een interne stagebegeleider.

2.7 De zorgcoördinator bij KluppluZ

De zorg coördinator wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch professionals te ondersteunen. Zij doen dit in samenwerking met de pedagogisch professionals, de managers en de pedagogisch beleidsadviseurs

3. Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

3.1 Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

3.1.1 Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Wanneer een kind gaat starten bij KluppluZ Faunuslaan wordt er een wenmoment ingepland. Dit wenmoment bestaat gemiddeld uit 2 uur meedraaien op de groep. Tijdens het wenmoment vertellen de pedagogisch professionals over de regels op en de dag structuur van de groep. Hierbij wordt in eerste instantie alleen de noodzakelijke informatie gedeeld, zodat het kind niet overspoeld wordt met allerlei informatie. Dit vraagt vaak al erg veel energie van het kind, vanwege alle informatie die hij/zij binnenkrijgt en alle indrukken die worden opgedaan. In overleg met ouders/verzorgers kan van de gemiddelde 2 uur worden afgeweken. Ouders/verzorgers mogen tijdens het wenmoment en de beginfase van het kind bij KluppluZ Faunuslaan altijd contact opnemen om te vragen hoe het gaat. Uiteraard zal er een zorgvuldige overdracht volgen na het wenmoment. Voordat een wenmoment gepland kan worden, zal er altijd een intake hebben plaatsgevonden. Centraal tijdens de wenperiode staan de begrippen welbevinden en betrokkenheid. Op het moment dat een kind overgaat naar een andere groep, zal vooraf een warme overdracht plaatsvinden met de betreffende groep indien ouders hier toestemming voor geven. Ook zal er vooraf een eindevaluatiegesprek ingepland worden, zodat er besproken wordt welke ondersteuningsbehoeften het kind heeft en welke groei hij/zij de afgelopen tijd heeft laten zien.

3.1.2 De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die

voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

3.1.3 Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Haalmoment

Het haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

3.1.4 Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- We betrekken ouders/verzorgers bij thema's als bijvoorbeeld "ik en mijn familie".
- We communiceren met ouders/verzorgers bij het halen, en in de vakanties ook tijdens het brengen, en zijn er alert op dat we alle ouders/verzorgers regelmatig zien en spreken zodat we goed op de hoogte zijn van de kinderen.
- We sturen foto's van de kinderen door, waarvan akkoord is gegeven, tijdens activiteiten in de vakantie.
- We ontwerpen per kwartaal nieuwsbrieven en delen deze met ouders/verzorgers.
- Tijdens evaluatiemomenten bespreken we met ouders/verzorgers over hoe het thuis gaat, o.a. ook over waar het kind thuis graag mee speelt. Op deze manier kunnen wij ons spelaanbod aanpassen op basis van de interesses van de kinderen.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

3.1.5 Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

3.1.6 Beredeneerd werken

Beredeneerd werken staat voor: weten wat we doen. We laten kinderen doelgericht 'de zone van de naaste ontwikkeling' ervaren. Dat betekent dat ze precies de juiste volgende stap kunnen zetten. Vanaf het punt waar ze nu staan in hun ontwikkeling. Hoe helpen we de kinderen daarbij? Om te beginnen leren we ze goed kennen. Dat doen we door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en met ze te spelen. Daarnaast kijken we met het begeleidingsplan die we verwerken in Carefriend daardoor werken we objectief naar een kind. Vanuit kennis over het kind plannen we vervolgens ons beredeneerde aanbod. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig blijven en een volgende stap kunnen zetten als ze dat willen. Wat we zien gebeuren bij de kinderen en wat we horen van de ouders, gebruiken we weer voor de volgende fase in ons beredeneerde aanbod. Zo volgen we steeds opnieuw de PDCA-cyclus van plan, do, check, act (plannen, uitvoeren, kijken hoe het werkt en bijsturen). Bij het beredeneerde aanbod gebruiken we een begeleidingsplan en stemmen dit altijd af met de zorg coördinator.

3.1.7 Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg en bij het maken van begeleidingsplannen maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan samen met de zorg coördinator in een teamoverleg hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

3.1.8 Samen kinderen volgen

Spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Wat maken ze, en op welke manier? – Leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling ook systematisch. Dat doen we met een begeleidingsplannen die wij verwerken in Carefriend, een digitaal

kindvolgsysteem. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor keuzes en aanpassingen voor het individuele kind, de groep of de locatie. De mentor van het kind bespreekt individuele observaties met de ouders (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de BSO:

De pedagogisch professionals observeren de interesses en ontwikkeling van ieder kind dagelijks. Streven is om ieder kind elke dag te rapporteren. De pedagogisch professionals proberen de omgeving zo veel mogelijk aan te passen op het ontwikkelingsniveau en de interesses van de kinderen op de groep.

3.1.9 Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere BSO of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

3.1.10 Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Intern begeleider(s) en de orthopedagoog van SBO de Petraschool, zorgcoördinator KluppluZ (tevens ook in de functie als pedagogisch coach), ambulante medewerkers KluppluZ, andere betrokken instanties in het gezin (bijvoorbeeld, Centrum voor Jeugd en Gezin, Lunetzorg, autismepunt, Herlaarhof, Combinatie Jeugdzorg etc.), de GGD, een video-interactiebegeleider en bijv. een adviseur van Edux op diverse pedagogische gebieden.

3.1.11 Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:

Een pedagogische scan vanuit het pedagogisch kompas; matrix 'Ik ben in beeld' wordt al meetinstrument ingezet om het welbevinden en de betrokkenheid te meten.

3.1.12 Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Na 2022 gaan wij onszelf in 2023 richten op een veilig pedagogisch klimaat binnen de groep met een stabiel team en de focus op het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.

We richten ons in 2023 op een uitdagende leeromgeving met een aantrekkelijke groepsruimte, rekening houdend met de groepsgrootte, leeftijd en interesses van de kinderen.

Wij bereiken de doelen door scholing en/of trainingen te volgen. Onze doelen komen ook terug tijdens de jaarlijkse team-overleggen met de gebiedsmanager en de locatie pedagogische overlegmomenten met de zorgcoördinator.

3.2 Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

3.2.1 Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
SBO de Petraschool	De pedagogisch professionals hebben regelmatig overleg met de leerkrachten, de intern begeleider(s) en de orthopedagoog van de school om de begeleiding van een kind af te stemmen. Deze samenwerking is laagdrempelig en we houden elkaar vrijwel wekelijks op de hoogte over de ontwikkeling van het kind. Naast onze eigen basisruimte die zich bevindt in de SBO de Petraschool mogen wij vanuit school ook gebruik maken van andere ruimtes waaronder de keuken, de gymzaal, de werkplaats, de chillkamer, en de ruime omheinde buitenspeelruimte. De gebiedsmanager sluit per kwartaal aan bij het MT-overleg van SBO de Petraschool. Wanneer de pedagogisch professionals een evaluatiegesprek voeren met de ouders, nodigen zij, indien gewenst, de betrokken leerkracht en/of de intern begeleider uit. Indien gewenst sluit de betrokken mentor van KluppluZ aan bij de geplande OPP- gesprekken van SBO de Petraschool. Ouders/verzorgers tekenen bij de intake voor akkoord betreft een overdracht tussen school en KluppluZ.

3.2.2 Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- WZJ (Wij Zijn Jong)
- KluppluZ
- SBO de Petraschool
- Centrum Jeugd en Gezin
- WIJ Eindhoven
- Indicatiestellers vanuit gemeente Best en Son en Breugel

3.3 In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

3.3.1 Verschillende soorten bso's

Alle BSO's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuteropvanglocatie of een basisschool. Op iedere BSO denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's. Benieuwd naar de indeling van onze specifieke ruimte? Kijk bij 'Onze locatie' aan het begin van dit pedagogisch werkplan.

3.3.2 Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

3.3.3 Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

3.3.4 Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

3.3.5 Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

3.3.6 Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er veel mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen.

4. Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, de overgang van school naar bso, vakantieopvang, opvang op schoolvrije dagen een begrijpelijke dagindeling voor kinderen die extra structuur nodig hebben.

4.1 Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de BSO is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

4.2 De overgang van school naar BSO

Elk kind beleeft de overgang van school naar BSO anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

4.3 Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

4.4 Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Voorspelbaarheid, duidelijkheid en structuur is voor kinderen van KluppluZ belangrijk, maar vooral voor kinderen die aan het wennen zijn of zich nog verder moeten ontwikkelen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er wordt verwacht. Pedagogisch professionals maken de dagindeling begrijpelijk met een planbord op de groep ze gebruiken dagritmekaarten met pictogrammen van de dagindeling. De eet- en drinkmomenten staan voor ieder kind vast en worden middels pictogrammen weergegeven op het planbord.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

De pedagogisch professional maakt voor de vakanties per dag een planning met activiteiten als bijvoorbeeld een uitje naar een buiten of binnenspeeltuin, themagerichte knutselactiviteiten, sport en spel activiteiten of kook- of bak

activiteiten. In de vakantie mogen wij gebruik maken van de speelzaal in SBO de Petraschool.

Tijdens een schoolvrije dag biedt de pedagogisch professional themagerichte knutselactiviteiten, sport en spel activiteiten en/of kook- bak activiteiten aan. Daarnaast zijn de kinderen vrij om hun dagindeling invulling te geven.

5. Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

5.1 Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

5.2 Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

5.3 Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelpleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

5.4 Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Bij het praten en uitleggen sluiten we aan op de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We passen ons tempo aan en bouwen onze uitleg logisch op, zodat kinderen de uitleg zo goed mogelijk begrijpen. Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de BSO mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

5.5 Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid ‘Ontwikkeling stimuleren’ zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

5.6 Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groeps sfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door

kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

6. Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang en de Jeugdwet.

6.1 Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de basisgroep verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen. De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit deze veiligheid en dit vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door het aanbieden van activiteiten buiten de eigen basisgroep/stamgroep bieden we kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan en eventueel met andere kinderen buiten de eigen groep te spelen.

Op onze locatie verlaten de kinderen de basisgroep soms.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

Kinderen verlaten de basisgroep wanneer de groep buiten gaat spelen, naar de speelzaal gaat of wanneer een kind naar de chillruimte gaat. Ook wanneer de groep op uitstapje gaat, zullen de kinderen de basisgroep verlaten. Buiten maken de kinderen gebruik van de fietsen en steppen, spelen ze ballenspellen of tikkertje/verstoppertje. In de speelzaal spelen de kinderen altijd onder begeleiding van de pedagogisch professional. Zij kunnen hutten bouwen, mogen gebruik maken van de matten en/of spelen zij ballenspellen waarbij de bal laag wordt gehouden. In de chillkamer spelen de kinderen een spelletje op de Wii, maken zij muziek of kiezen zij een gerichte activiteit uit de kast.

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

Er is een lijstje door de pedagogisch professionals opgesteld waarop bepaald is welke kinderen zelfstandig (in overleg) en welke kinderen onder begeleiding naar buiten en/of naar de chillkamer mogen. Dit is ondertekend door betreffende ouders. De kinderen verlaten in twee of drie groepen de stamgroep. Wanneer de kinderen naar de gymzaal gaan verloopt dit afhankelijk van het kind aantal in twee of drie groepen. De kinderen blijven ongeveer 20 minuten in de gymzaal en vervolgens zullen de groepen wisselen. Wanneer er een parcours van matten en blokken is opgezet, zullen de kinderen altijd onder begeleiding van de pedagogisch professional naar de gymzaal gaan. Hierover is ook afstemming met SBO de Petraschool.

6.2 Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons niet de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen op vaste dagen naar de BSO. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit.

6.3 Meertalige BSO

Bij locatie Faunuslaan maken wij momenteel geen gebruik van meertalige BSO.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Bij locatie Faunuslaan bieden wij geen activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen aan.

6.4 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Berekening minimale ureninzet Beleidsmedewerker

	50 uur x aantal kindercentra	Som (van 50 uur x aantal kindercentra minimale ureninzet)	Uren inzet per week Beleidsmedewerker
2023	50 x 12 = 600 uur	600 uur per jaar	600:52 = 11,54

Berekening minimale ureninzet Pedagogische Coaching

	Totaal Aantal FTE	Berekening (aantal FTE x 10 uur)	Uren inzet Pedagogisch coach per week
2023	876 meer- uren per jaar = 24,3 FTE + 44 FTE per 1.1.2023 = 68,3 De som is: September: meer uren 537 Oktober: meer uren 138 November: meer uren 201	68,3 fte X 10 = 683 per jaar	683:52 = 13,14 uur per week

Zorgcoördinatoren uren per week	Gebiedsmanager	Regiomanager
Een van 30 uur ZOB en CG -Foodvalley Een van 16 uur Twee van 28 uur, 1 voor ZOB en 1 voor CG-Foodvalley	1 van 36 uur voor ZOB 1 van 28 uur voor ZOB 1 van 32 uur voor CG en Foodvalley	2 personen voor 32 uur

Totaal 102 uur = 2.83 FTE

Totaal 96 uur = 2.67 FTE

Totaal 64 uur = 1.78 FTE

6.5 Inzet Pedagogisch Coach en beleidsmedewerker bij KluppluZ

De centrale pedagogisch beleidsadviseurs van Wij zijn Jong, zorgen onder andere voor Ontwikkelen & innoveren (pedagogisch) beleid, werkinstructies en formulieren vanuit besluit kwaliteit kinderopvang, besluit basisvoorwaarden kwaliteit VE en visie WZJ.

De gebiedsmanager van de locatie en de zorgcoördinator (pedagogisch coach van de locatie) zijn, in actieve samenwerking met de pedagogisch professionals, samen verantwoordelijk voor de bewaking en innovatie van het pedagogisch klimaat op de groepen binnen de locatie.

De rol van de gebiedsmanager hierin is:

- Implementatie van de pedagogische beleidsvoornemens op eigen locatie, b.v.:
- Bespreken van het pedagogisch beleid met ouders en de oudercommissie;
- Zorg dragen voor implementatie van nieuwe wet- en regelgeving
- Zorg dragen voor implementatie van nieuwe werkinstructies, protocollen en richtlijnen;
- Implementatie van het kind-Volgsysteem

De rol van pedagogisch coach wordt bij KluppluZ ingevuld en uitgevoerd door de zorgcoördinator:

- Medewerkers en teams op de werkplek coachen in hun pedagogische ontwikkeling. Bijvoorbeeld tijdens gerichte kind- en groepsobservaties of (on)geplande locatiebezoeken.
- Pedagogisch klimaat in beeld brengen middels de pedagogische scan van welbevinden en betrokkenheid.
- Een actieve bijdrage leveren als voorloper van pedagogische veranderingsprocessen. Bewaken van de pedagogische kwaliteit middels evaluaties en tussentijdse bijstellingen
- Begeleiding bieden aan en meedenken met medewerkers in de intervisiebijeenkomsten en de bijeenkomsten van de kindbesprekingen.
- De kwaliteit van het pedagogisch klimaat bewaken en dit bespreken met de leidinggevende. Dit doet de coach samen met de gebiedsmanager en de pedagogisch medewerkers.
- Actieve bijdrage leveren aan pedagogische veranderingsprocessen tijdens kindbesprekingen en intervisiebijeenkomsten.
- Bewustwording creëren om positief en actief bij te dragen aan inclusief werken tijdens observaties, locatiebezoeken, kindbesprekingen en intervisiebijeenkomsten.
- Begeleiding van en meedenken met medewerkers in werkoverleg en teamvergadering, met de doorontwikkeling van het Pedagogisch Kompas en met de voortdurende vertaling van de aanpakfactoren naar het praktisch handelen;

Iedere locatie heeft per jaar vier Regionaal Overleggen, deze bijeenkomsten zijn ieder twee uur, dus in totaal acht uur, onder leiding van de zorgcoördinator. Ook heeft een locatie zes keer per jaar een Locatie Pedagogisch overleg waarin kindbesprekingen aan bod komen. Deze overleggen zijn twee uur, dus in totaal twaalf uur per jaar, onder leiding van de zorgcoördinator. Aan iedere locatie is een zorgcoördinatie gekoppeld voor minimaal vijf uur per week en een gebiedsmanager voor 6 uur per week.

7. Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkels.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.
6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.

8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

8. Bijlage 2.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.